

DOMOVINA

Izbaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Državni zbor.

II. Seja. (Klubi. — Nemška olika. — Češka obstrukcija. — Rekrutni zakon. — Žaljenje ve ličanstva. — Odgovor na grožnjo z naglo sodbo. — Stavka premogarjev in vladna izjava. — Zaključni škandal.)

Češki veleposestniki so sklenili resolucijo, da ne podpirajo sedanje vlade, dokler ne uredi jezikovnih razmer za češko kraljestvo. Tega sklepa se seveda vlada ne boji, dobro vedo, da ji od te strani ne preti nobena nevarnost. Veleposestniki so dosle še na videz v zvezi z drugimi češkimi poslanci, vrednost te zveze pa se pokaže, kako stališča bodo veleposestniki zavzemali nasproti obstrukciji, katero nameravajo mladočehi delati. Mladočehski poslanci se ne plašijo niti pred pretečim razpustom drž. zbora, niti pred razpadom desnice.

Druga seja se je pričela s škandalom. Povod je dala okolnost, da je bila seja nižje-avstrijskega dež. zbora določena za isti čas, kakor poslane zbornice. V dež. zboru se razpravlja o premembni volilne reforme za dunajsko občino. Krščanskim socijalistom je bilo na tem, da se njih naklepi čim prej uresničijo. Posl. Wrabetz in Noske sta proti temu v drž. zboru prosedovala, češ, da kakih 30 poslancev ne more svoje dolžnosti izpolnjevati, ako se vrše seje istočasno v drž. in dež. zboru. Zavoljo tega so jih krščansko-socijalni poslanci prav po rovtarsko napadli in psovali ter se sploh vedli, kakor poulični razgrajči. Nekajkrat bi bilo malone prišlo do pretepa.

Češki poslanci so pričeli, predno se je prestopilo na dnevni red, z obstrukcijo, ki pa je bila bolj previdna, nego za prejšnjega zasedanja. Stavili so različna vprašanja na predsedništvo Posl. Stransky je predlagal, naj se razpravlja najprej o raznih nujnih predlogih, potem še le o rekrutnem zakonu. Pri glasovanju bil je njegov predlog odklonjen, ker je tudi vsa desnica proti glasovala.

V razpravi o rekrutnem zakonu je govoril najprej Schönererjanec Türk, ki se je močno zavzemal za vojsko, češ, le z njo je mogoče rešiti velika vprašanja. Očital je vojnemu ministerstvu, da je odredilo oddati iz skladišča v Brnu Angležem 2000 sedel, s čemur se je kršila nevtralnost države napram državam vojujočima se v južni Afriki. Potem je tožil, da se je zanesel narodnostni boj tudi v armado ter končno obljubil, da bo podpiral češko obstrukcijo.

Zaradi neke v govoru proti cesarju naperjene besede poklical je podpredsednik Lupul Türka k redu.

Türku je odgovarjal domobranski minister Welsersheimb, češ, da bo armada storila svojo dolžnost tako proti zunanjim, kakor proti še nevarnejšim (!) notranjim sovražnikom. Vsled tega izreka vpilo se je na ministra, naj pove, kdo da je „nevarni“ notranji sovražnik. Welsersheimb se ni za te pozive niti zmenil, ter je govoril svoj pot o dvestletnem službovanju, o dajtvah za vojsko ter o brezpravnosti Slovanov v armadi. Skliceval se je pa v svojem govoru na vojnega ministra in na njega izjavo v delegacijah.

Nato je še govoril češki posl. Doležal. Povedal je, da Čehi tudi sedanji vladi ne dovolé državnih potreb. Ko bi imeli v Avstriji za Slovane sodnikov in postav, ne bi bilo treba groziti z razpustom poslanske zbornice, z absolutizmom ali naglo sodbo. Cikal je na vladarjev vpliv in nepristranost ter dejal, da Čehov ne užene nobena grožnja.

Zbornica je nato nadaljevala razpravo o predlogih glede na stavko premogarjev. Govoril je poljedelski minister Giovanelli, ki je dejal, da bo študiral (!) vprašanje, če kaže delavni čas v rudokopih skrajšati. Njegova izjava je obutila splošno ogorčenje in opravičen vihar. S strani socijalnih demokratov je slišal minister práv krepkih. Vihar je bil tolik, da je predsednik nagloma zaključil sejo in takorekoč iz zbornice pobegnil.

III. Seja. (Predsednikova graja zavolj surovega vedenja nekaterih poslancev v II. seji. — Vladin predlog. — Predlogi. — Interpelacije. — Rekrutni zakon. — Stavka premogarjev.)

Predsednik odpravi sejo in izreka vsem tistim poslancem, ki so provzročili v zadnji seji tako nečuvčen škandal, svoje obžalovanje in jih pozove k redu. Izreka bojazen, da se zborovanje zaključi, ako bi se taki, omikanih mož nevredni škandalu še ponavljali.

Bodisi, da so segale njegove besede priza detim v srce, bodisi, da so se brez njih svojih surovosti sramovali, dejstvo je, da je tretja seja potekla prav mirno.

Pri prehodu na dnevni red, umakne se naj prej državni proračun za leto 1899 in predloži onega za tekoče leto. Iz proračuna je razvidno, da so se proračunili stroški za skupne izdatke za prvo polovico leta po starem, za drugo po novem kvotnem ključu. Glasom proračuna ima tostranska državna polovica za skupne potreb ščine prispevati 258.049.914 kron, za 7.782.078 kron manj od lani.

Izmed važnejših predlogov je omeniti te le: Posl. Lorber stavi predlog, vlada naj ustanovi v Brucku ob Muri (Štajarsko) državno realko.

Posl. Gregorec predlaga, vlada obračaj večjo pozornost na slovensko prebivalstvo pri nastavljanju sodnih uradnikov v okrožju graškega višjega dež. sodišča. (K temu pripomnimo, da avstrijske vlade za take dovtipa ne porajajo, baš ker so dovtipi.)

Posl. Dobernig interpeluje glede pomakne nja sodnih uradnikov v višje razrede.

Posl. Dremel interpeluje zavoljo zboljšanja položaja ljudsko- in meščansko šolskih učiteljev.

Nato se nadaljuje razprava o rekrutnem zakonu. Najprej govori Čeh Huřica izjavljajoč, da bo glasoval zoper zakon in sicer zaradi razmer vladajočih v armadi, zavoljo napačnega njenega vodstva in zaradi tega, ker so častniki jezika svojih podložnih nezmožni in zato zakrivijo marsikatero nesrečo in nesporazumljenje.

Poljak Jaworski predlaga konec razprave, ki se sprejme.

Generalni protigovornik Hrvat Biankini ne more zato glasovati za zakon, ker so letos za dele Dalmacije razne ujme, ker je trgovina z vinom popolnoma opešala. Zahteva dvestletno služ

bovanje, upeljavo poljedelskih tečajev v armadi kakršni so upeljani v Belgiji in kakršne nameravajo v Italiji. Za mornarje zahteva znižanje štiriletnih službe na tri leta; za hrvaški jezik večje pozornosti.

Glavni zagovornik Poljak Gnięwosz se poteguje za upeljavo mirovnihih sodišč v smislu sklepov v Hagu, se pridružuje sicer vsem zahtevam navedenim po prejšnjih govornikih, njegov govor pa je napravil splošno utis pravega žlahtnega klečeplazca.

Nato se izroči zakonski predlog domobranskemu odseku.

Pri nadaljevanju razprave o premogarski stavki govori kot prvi Čeh Slama, ki se v imenu čeških zastopnikov močno zavzema za zboljšanje delavskega stanja.

Ministerški predsednik pojasni nato nerodno Giovanellijevo izjavo glede vladnega stališča napram delavskim zahtevam in pomiri nekoliko v prejšnji seji razburjene duhove.

Posl. Axmann kritikuje dosedanje vladne korake v zadevi delavcev ter pravi, da je vlada dosle skrbela samo zato, da se ni javni red motil. Želi, naj bi se cena premoga sporazumno z Nemčijo deločila, da bode naš premog mogel v mednarodnem prometu tekmovali.

Posl. Gross opraska pred vsem na jako fin način nerodnega poljedelskega ministra, se zavzema zato, da si osigura vlada v korist proizvajalcev in odjemalcev več vpliva na rudokope; želi ustanovitev skladišč za premog, da se pride v bodoče pomanjkanju v okom.

Za njim še govore Türk, Steiner in Kindermann. Steiner predlaga sekvestracijo rudokopov, dokler se isti ne podržavijo. Kindermann se poteguje za ustanovitev skladišč za živila in ljudskih kuhinj, zvišanje mezde in boljša stanovanja.

Posl. Kittel razpravlja o premogarski stavki s stališča poljedelcev ter zahteva, naj se sočasno ukrene kaj za kmeta; zlasti naj se v korist kmeta ne sprejemajo moški delavci pred 18 letom, ženske pa sploh ne v premogokope.

Leta poslanec predlaga tudi upeljavo ponuka o temeljnih naukih kmetijstva v zadnjih dveh letih v ljudskih šolah po deželi in odpravo poštnine za vojaška pisma.

Celjske in štajarske novice.

(Osebna vest.) Bivši suplent na celjski gimnaziji — sedaj v Ljubljani, g. dr. Ivan Orel je napravil na Dunaju profesorski izpit iz zemljepisja in zgodovine s slovenskim in nemškim učnim jezikom.

(Podpora za slepce.) Razpisana je podpora viteza Jurija Ebenau letnih 200 kron za revne slepe obojega spola. Prednost imajo bolehní ali zelo stari slepci. Prošnje je vlagati na namestništvo v Gradcu do 16. t. m.

(Mesto venca) na krsto dne 2. marca umrle svoje matere daroval je č. g. Zorko Melhijor 40 K, ter priporoča blago pokojnico prijateljem in znancem v molitev in spomin. „Dijaška kuhinja“ sprejme 20, „Katol. podporno društvo“ 20 K. Bog plati!

(V Celju in Mariboru.) Celjski listič je mesece in mesece brez zadržka sramotil obto-

ženega učitelja Gostinčarja, imenoval ga „Mord-bube“, „Strolch“ in kar je še lepih nemških izrazov. Nobena oblast se ni zavzela za moža, ki še takšni ni bil pred sodniki. Mariborska „Südt. Post“ pa je pisala le, da je splošno mnenje, da je Gostinčar nedolžen, ker je streljal le v silobranu, kar so porotniki tudi potrdili, in vendar je državno pravdnštvo mariborski list tožilo, češ, da je vplival na porotnike ter je ob sodilo sodišče odgovornega urednika g. Ed. Jonasa v globo 100 kron ali v tedenski zapor.

(Uradniki južne železnice) opravljajo na glavnih postajah s 1. marcijem le 12 do 18 ur službo, dočim so morali biti dosedaj v službi nepretrgoma 24 ur.

(Učiteljske premembe.) Stalna učiteljica pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je postala on dotna začasna učiteljica gđ. Elvira Vipavo; učiteljica ročnih del na Vidmu pa je postala gđ. Klotilda Tramšek. Stalnim učiteljem je imenovan g. Fran Čmerek v Ločah. Začasni šolski voditelj v Stranicaх je postal g. Beno Serajnik, učitelj v Čadramu. Gospica Leopoldina Kališ iz Ljubljane je postala stalna učiteljica v Gornjem gradu, a gospica Olga Bradarčič, pomožna učiteljica pri Sv. Vidu pri Ponikvi.

(Častnim občanom) je imenovala trboveljska občina graščaka viteza Jur. Gossetha za njegove zasluge za blagor občine in delavcev.

(Občni zbor posojilnice v Rajhenburgu) bode v nedeljo, dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne v združenih prostorih (pri g. B. Kuneju) s sledečim dnevnim redom: 1. Račun za leto 1899. 2. Volitev načelnstva in nadzorstva. 3. Prememba pravil. 4. Predlogi.

(V Rajhenburgu) so sprejeli dne 1. t. m. novega župnika. Kar pa je bilo pri sprejemu neumestno in smešno, je bil nemški nagovor hčerke cerkvenega ključarja. Ali je še res vedno med nami bedakov, ki mislijo, da se brez nemščine ne da ničesar opraviti.

(Zgradba šole v Kapelah pri Brežicah) se odda ponudbenim potem za 27.297 kron 18 vin. Ponudbe je pošiljati okrajnemu šolskemu svetu v Brežicah do 15. t. m. Natančnejši pogoji so v uradnem listu celjskega okrajnega glavarstva.

(Žetale.) Ob novem letu naselil se je pri nas neki Oger ter odprl trgovino z mešanim blagom, posebno pa se peča s pristnim (?) ptujskim „šnopsom“, kateri mu neki da največ „profita“. Dela pa tudi za ta „šnops“ nekako posebno reklamno. Slišal sem, da je celo njegova soproga pri cerkvi fante nagovarjala naj pridejo k njej ta blaženi „šnops“ pit. Zares najvišja reklama. — Studise mi, če pridem v nedeljo k sveti maši in vidim kako fantje in celo kmetje tam okoli te prodajalnice postajajo ter se s tem „šnopsom“ bratijo, vriakajo in celo pretepajo. Piti morajo to blaženo vodo namreč zunaj pod milim nebom. Da se to naši žetalski vasi ne šteje za ugled, je umevno.

(Šole so zaprli) v Slov. Bistrici, v Zgor. in Spodnji Polskavi zaradi ošpic med otroci.

(Zmrzil je) v Gor. Sečovem pri Slatini dne 2. t. m. Matevž Škrabel (Breški). Na potu iz Puja je omagal; pravijo pa, da je bil pijan.

(Požar.) Dne 27. m. m. je zgorelo v Rogatcu gospodarsko poslopje trgovca Leopolda Fürsta z vso vsebino.

(Ptuj.) Nemškinacijalec notar Karl Fillaferro je suspendiran. Mora pač biti črn, da so si gospodje upali ga poslati v zasluženi(?) pokoj.

(Kat. pol. društvo „Pozor“ v Ptuj) zboruje v nedeljo, dne 11. t. m. ob pol 4. uri popoldne pri Sv. Andražu v Slov. goricah v gostilni g. Toša. Razpravljalo se bode o politiki in nar. gospodarstvu. Govorila bodeta g. dr. Brumen in dr. Jurtela iz Ptuja. Pristop ima vsak odrašen možki!

(Razširjene šole.) Deželni šolski svet je sklenil v zadnji svoji seji razširiti dvorazredni šoli v Dornovi pri Ptuj in na Planini v tri-razrednici.

(Javno pohvalo) je izrekel deželni šolski svet nadučitelju v Podgorju pri Slov. Gradcu g. Matiji Šmidu za njegovo brezplačno nadzorovanje pri zidanju ondotne šole ter graščaku vitezu Fr. Gossethu v Hrastniku za njegovo dobrodelno naklonjenost šoli v Kozjem.

(Iz slovenjegraškega okraja.) V nedeljo, dne 11. marca t. l. ob 2. uri popoldne zborovalo bo „Šmarsko bralno društvo“ v šolskem poslopju, pri katerem bo govoril naš domoljub g. J. Kač o organizaciji kmetijske zadruge za slovenjegraški okraj. Domoljubi č. gg. duhovniki, učitelji in vi posestniki slovenjegraškega okraja, ki vam je količkaj blagor našega okraja in našega ljudstva na srcu ležalo, pridite v obilnem številu, da se združimo in osnujemo v bližini nemčurškega Slovenjgradca kmetijsko zadruge.

(V konkurz) je prišla zapuščina umrlega posestnika Jakoba Rojz pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Konkurni komisar je ondotni okrajni sodnik g. dr. Jos. Kronvogel.

(Sv. Bolfenk v Slov. goricah) zavzema najbrž prvo častno mesto med zavednimi slov. župnijami. Na ondotno pošto prihaja na mesec nad 300 raznovrstnih časopisov, med 970 prebivalci je 113 Mohorjanov, razven tega imajo zelo „probujeno“ bralno društvo ter bogato župnijsko knjižnico. Vsa čast taki župniji in njenim prebivalcem!

(Sv. Lovrenc v Slov. gor.) V nedeljo, dne 25. svečana t. l. je zborovalo tukajšnje polit. narodno gospodarsko društvo, ter je pri udeležbi ednoglasno sprejelo sledečo resolucijo: „Politično narodno gospodarsko društvo danes zbrano odločno ugovarja počenjanju nemških radikalcev in županov spodnještajarskih mest in trgov, kateri nasprotujejo vladi, ki namerava postaviti slovenskega nadzornika našim slovenskim šolam. — Na Spodnjem Štajarskem prebiva 90% Slovencev in le 10% Nemcev. Ta ogromna večina vendar zasluži, da šole nadzoruje človek, kateri je popolnoma zmožen slov. jezika, ker mu je razven tudi nemščina znan jezik. Zbrani društveniki prosijo slovenske poslance, naj vse storijo, da prednost Nemcev te vrste odločno zavrnejo. Želeti bi bilo, da bi se sklical valik slovenskih županov, na katerem bi se Nemcem dal dostojen odgovor. Rezolucija se je poslala našemu g. drž. poslancu.“ Koncem zborovanja je bila prosta zabava in petje v občno zadovoljnost.

(Obesil se je) v Mariboru hišni posestnik in krojaški mojster Anton Mlakar.

(Strelna je ubila) v zadnjih osmih letih na Štajarskem in Koroškem 142 ljudi in 655 domačih živali, užgala pa je 604krat. Nevarna sovražnica, ta nebesna moč!

(Na mariborski vino- in sadjerejski šoli) se vrši od 5. do 17. t. m. viničarski in sadjarski tečaj.

(Iz Maribora) so zvedeli graški listi, da namerujejo ustanoviti Slovenci veliko združno skladišče ter kupujejo v ta namen hišo na najlepšem prostoru v mestu. Da bi se ta nemški strah le uresničil!

(Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu) je izdalo ravnokar svoje drugo letno poročilo, iz katerega povzemamo, da je imelo društvo v pretečenem letu 2163 gl. 74 kr. dohodkov ter 1877 gl. 44½ kr. stroškov. Med podpiranci je bilo 25 juristov, 4 medicinci, 5 filozofov in 3 tehniki. Po kronovinah je bilo 23 Štajarcev, 10 Kranjcev in 4 Korošci. Za nas Štajarce je pač tedaj največ vzroka, da prispevamo z darovi za to prevažno napravo, kajti ne olajšamo le bednim visokošolcem hudo pomanjkanje, temveč si stvarjamo močne stebre v domači inteligenci! Darove je pošiljati društvenemu blagajniku g. Fr. Železingerju, o. kr. gimn. prof. (Graz, Zinzendorfgasse 32).

(Kaj je pri Nemcih izzivanje?) Občini Mürzzuschlag je vrnila neka češka občina nemški dopis z opazko, da sprejema samo češke dopise. To je gornještajarske „todne“ tako razkačilo, da so se baje „energično“ obrnili na pristojno glavarstvo na Češkem ter sedaj začudeno kričijo o češkem izzivanju. Ta slučaj naj izuči naše slovenske občine, da pišejo vsakemu uradu, pa najsiho isti tudi na Gor. Štajarskem, samo slovenski, če pa nemška občina ne sprejme, obrniti se je energično na pristojno jej okraj. glavarstvo.

Druge slovenske novice.

(Umrila je) v Ljubljani dne 1. t. m. gospa Marija Belar, vdova lani umrlega nadučitelja

Leopolda Belarja. Bila je velika dobrotnica revežev. N. p. v m.

(Utonil je) blizu Kamnika 65letni Ivan Breznik. Idočemu čez Bistrico je voda vzela bry.

(Kokoš je umrla) v Polšniku 83letno Heleno Merzel. Opraskala jo je namreč na roki, na kar je začela roka otekati, kajti kri ji je bila zastrupljena ter je vsled tega tudi ženica umrla.

(Otrok zgorel) V Srednji vasi pri Radovljici je pustila Marija Grm svoja poldrugo leto stara dvojčka sanja v sobi. Eden otrok je prišel do svetilnice ter jo prevrgel, pri čemer se mu je užgala srajčica ter je vsled opaklin umrl.

(Mestna godba z Novem mestu) priredi v teku meseca marcija koncerte v Črnomlju, Metliki, Brežicah, Krškem in Sevnici.

(Usmrčenje Cigana Helda.) Dne 3. t. m. je bil obešen v Novem mestu Cigan Simon Held. Dvakrat je bil na smrt obsojen ter je še v kljub temu pričakoval, da ga cesar pomilosti. Žalosten posel je izvršil novi dunajski krvnik Lang, in sicer je bil Cigan njegova prva žrtev.

(Novi tuneli) Na novo projektovani železnici čez Ture bode od postaje Böckstein do Mallnitz 8470 metrov, dolg predor; na železnici čez Karavanke napravijo 7943 metrov, dolg predor, od Bohinja do Podbrda na bohinjski železnici bo predor dolg 6365 metrov.

(Umril je) na Rakeku dne 3. t. m. ondotni nadučitelj g. Ivan Poženel. Pokojnika bil priznan pedagog in vrl. narodnjak. N. v m. p.

(Pogozdovanje Krasa.) Mirovega leta so na Kranjskem pogozdili 7357 ha = 12748 oralov; popravili so stare nasade na 380,88 ha = 66186 oralih. Zasadili so 2506300 komadov borovcev, 48.000 jelk in 16.000 hrastov, razven tega pa 200 kg. jelovega semena. Skupni stroški teh novih nasadov in popravkov so znašali 12.957 gl. Od leta 1876 se je na kranjskem Krasu pogozdilo 1563,98 ha = 271732 oralov z 24424.280 rastlinami.

(Gospodarska zadruga v Sinčivasi) je imela dne 25. t. m. prvi letni občni zbor. Škod se je vršil v lepih prostorih združnega skladišča o navzočnosti lepega števila združnikov. G. Podgoro je poročal o dosedanjem delovanju zadruge; to poročilo izdajo v posebnih brošuricah. Deželni zbor je odklonil podporo zadruzi, ker „njena pravila ne zadostujejo zahtevam deželnega odbora“. Zbor je sklenil, da ne prenenari pravil in rajši ne reflektira na „naklonjenost“ dež. odbora. — Odboru zadruge so izrekli zahvalo združnikov za požrtvovalno delovanje.

(Elektrarna v Celovcu.) Mesto je kupilo vodno silo na Krki od tvrdke Ganz in ono pri Freibachu ob Šmarjeti v Rožni dolini za napravo mestne elektrarne. Elektrarna bo stala 2 milijona kron.

(Utonil je) v Dravi pri Glinjah na Koroškem dne 22. m. m. Valentin Hus. S petimi tovariši je peljal kamenje na ladji od Glinj do Dul, ladjica je zajela vodo ter potegnila vseh pet delavcev pod vodo. Dočim so štirje srečno splavali na breg, je Hus zginit v valovih ter ga do danes še niso našli.

(Osebnostna vest.) Okrajnim šolskim nadzornikom za italijanske ljudske in meščanske šole v Trstu in okolici je imenovan gimnazijski profesor Oskar pl. Hassek v Trstu.

(Zavod sv. Nikolaja v Tratu) je sprejel v oskrbo v poldrugem letu svojega obstoja 567 slovenskih deklet. Med temi deklicami je 103 Štajark, katere nam je tržaška rodoljubnost rešila, ter jim priskrbelo poštene službe, a podpore ni dala društvu nobena štajarska občina. Spodobilo ki se tedaj, da se tudi naše občine, denarni zavodi in posamezniki spomnijo tega važnega društva z denarnimi zavodi.

(V okrajni šolski svet v Tolminu) so izvoljeni gg.: za bolški sodni okraj Anton Strausgittel in Al. Žagar; za kobariški Ivan Miklavčič in Jos. Gašperut, za tolminski Fran Golja in Fran Kovačič, za cerkljanski pa Al. Ravnikar in Ivan Laharnar.

(Italijanski izdajalci) V Poreču so na plesu „Lege“ aretirali 6—8 Italijanov. Zaktivili so baje razžaljenje veličanstva. Lepi avstrijski državljani to, ki niti na veselem plesu ne morejo krotiti svojega izdajalskega značaja!

(Naslednikom državnega poslanca Barto-
njaja za mestno skupino Bodovala Milje so po-
stavili Italijani piranskega notarja dr. Mihovila
Dapanghera.)

(Požrtvovalnost istrskih Slovanov) V Reki
je napravila v predpustu slovenska mladina ples
v korist družbi sv. Cirila in Metoda, kateri je
prinesel družbi 6000 kron dobička. V isti namen
je bil tudi ples v Dubrovniku z dobičkom 1000
kron. Dokler ima naš rod toliko požrtvovalnih
redoljubov, še naša „reč živo klije“.

(Italijanska predrznost.) Italijansko poli-
tično društvo za Dalmacijo sklenilo je poslati
pravosodnemu ministru peticijo, naj prepove
mladim hrvaškim sodnikom rabiti v notranjem
poslu hrvaški jezik. V Dalmaciji, kjer je tako
malo Italijanov, kakor na Kranjskem Nemcev,
naj bi se zabranilo rabiti deželni jezik! Ta pre-
drznost že dosega Nemce na Spod. Štajarskem.

(Na Dunaju) vrši se dne 3. sučca t. l. slav-
nostni koncert v proslavo stoletnice rojstva slo-
venskega pesnika Franceta Prešerna. Spored:
1. a.) V. Parma: Intermezzo iz opere „Ksenija“.
b.) Iv. pl. Zajc-Tudor: Slipeac Marko. Izvaja tam-
buraški zbor „Zvonimira“. 2. Slavnostni govor,
govori oand. phil. Rajko Slavec. 3. a.) I. Fleišman-
J. Čerin: Pod oknom. (Fr. Prešeren). b.) K. Mašek:
Strunam. (Fr. Prešeren). Poje moški zbor „Slove-
nije“. 4. H. Wieniawsky: „Souvenir de Moscou“.
Fantazija za gosli po ruskih temih; svira g. K.
Jeraj, na klavirju spremlja gospica Lujza Jeraj.
5. A. Dvořák: a.) Voda a plač. b.) Dyby byla
kosa nabrošena... z moravskih dvospevov za
sopran in alt s spremljevanjem klavirja poje
ženski zbor „Slovenskega pevskega društva“.
6. a.) Chopin: Nocturne; Dae-dur. b.) Liszt: Rha-
psodie. c.) Mendelssohn: Scherzo. Igra na klavirju
gospica Dragica Kovačičeva. 7. a.) A. Nedved:
Zlata doba. b.) F. S. Vilhar: Nezakonska mati.
(Fr. Prešeren). Poje g. Fr. Navál, na klavirju
spremlja g. J. Herle. 8. M. Hubad: a.) Rožmarin.
b.) Sem slovenska deklica. Poje mešani zbor „Slo-
venskega pevskega društva“. 9. a.) H. Wieniawsky:
Mazurka. b.) Bedř Smetana: „Sen Zienka“ iz
opere „Dalibor“. c.) E. Bazzini: Ples škrtov.
Svira na gosli g. K. Jeraj, na klavirju spremlja
Lujza Jeraj. 10. H. Volarič: Slovenski svet, ti si
kraj naš! Poje moški zbor „Slovenije“. Po kon-
certu prosta zabava. Sodeluje slavni orkester
c. in kr. bosn-herc pešpolka št. 4.

Dopisi.

Gornja Radgona. V nedeljo, dne 11. feb.
t. l. imelo je tukajšno „Kmetijsko bralno društvo“
svoj redni občni zbor ob mnogobrojni udeležbi
udov in gostov od blizu in daleč. Ob napovedani
uri odprli g. predsednik zborovanje, ter pozdravi
navzoče goste; po izvolitvi novega odbora in
vpisovanjem novih udov, katerih je na naše ve-
selje precejšnje število pristopilo, pričela se je
gledališka predstava „Pravica se je izkazala“, pri
kateri smo imeli priliko zopet opazovati nadar-
jenost naših fantov za gledališke igre, ker na
občno priznanje se je igra predstavljala dobro,
vkljub temu, da so nastopile nekatere nove
moči, od katerih še imamo marsikaj pričakovati,
in je bilo tudi jako malo časa za vaje; ali ven-
dar je bil vsak igralec na svojem mestu. Želeli
bi, da nam naši vrli diletanti privedijo mnogo
tako lepih iger, med vsem pa sprejmite vrli
igralci tukaj našo zahvalo za vaš trud, bodite
prepričani, da ta vaš trud ni zastonj — plačila
v pravem pomenu res da nimate pričakovati,
ali vsakemu zavednemu slovenskemu fantu je
tudi to v plačilo in ponos, ako stori kaj v korist
svojemu milemu narodu; in s tem, da se pri-
rejšo veselice in gledališke predstave, se ljudstvo
še da najbolj prepričati in pridobiti za narodno
stvar. Naprej tedaj vrli fantje!

Po dokončani igri razveseljevali so nas
spet naši pridni tamburaši, s svojimi milodone-
čimi tamburicami.

Vso čast pa moramo tudi priznati vrlim
pevkam in pevcem, kateri so nas navduševali s
prekrasnim petjem za sveto stvar. Naša želja je,
da bi vse te moči ostale tudi nadalje tako
slojne med seboj kakor sedaj, in napredek nam
je gotov.

Hvaležno se še nam je spominjati vrlih
„Triglavanov“ iz Gradca, kateri so nas razvese-

lili s svojim prihodom. Hvala tudi slavnemu
gostu od Sent. Ija pri Mariboru.

Med vsem pa se izreka prisrčna zahvala
cen. g. Vekoslavu Vauptiču na Dunaju za nje-
gove krasne kompozicije, katere nam je po-
g. notarju Oton Ploju blagovolil izročiti. Hvala mu!

Sv. Barbara v Halozah. O priliki vese-
lice, katero je priredilo tamošnje bralno društvo
„Naprej“, dne 52. svečana, podal se nam je do-
kaz, da društveni odbor deluje v polnem smislu
po besedah Gregorčičevih, ki slovejo:

„Ne plaši se znoja, ne vstraši se boja,
Saj moško dejanje krepčuje moča.“

in da

„Dolžan ni samo, kar velela mu stan,
Kar more, to moč je storiti dolžan.“

Uprizorila se je v šolskih prostorih gleda-
liščna igra „Kje je meja“, nastopil je prvič javno
domači moški pevski zbor pod vodstvom g. V.
Šerona, a že v drugič so nam to pot udarjali
bratje Hrvatje iz sosednje Višnice na milobno
donoče slovenske tamburice.

„Iz malega raste veliko“ — to je zakon na-
rave. Tako se je razvilo in okrepilo tudi še le
pred malo meseci novoustanovljeno bralno dru-
štvo „Naprej“. Dolgo se je že agitovalo in delalo
na ustanovitve, — trebalo je poprej odstraniti
mnoge ovire ter društvu in njega razvoju tako-
rekoč ugoditi pot. A končno se je izvolil osno-
valni odbor in društvo se je porodilo dne 8. ki-
movca 1899. Skraja skromno število udov jelo
je polagoma naraščati, za kar gre zasloga doma-
čemu učiteljstvu, kateremu bodi za res požrtvo-
valno trudoljubnost tem potem izraženo polno
priznanje. V dejanju se pokaže prava ljubezen
do naroda, ne samo v puhlih besedah. In članovi
domačega učiteljstva — izvzemši ednega — gi-
bali so se nestrudno, bodeč narodno zavest in
pridobivajoč nove ude, v svesti si gesla, žarečega
jim z narodnega prapora:

„Na delo naj se združi s bratom brat,
Pod eden prapor sberimo se vati“

Trudili so se z uspehom; kajti nabrali so
lepo število novih udov — a register za iste se
še vedno polni. Le vrlo naprejši „Drevo se na-
slanja na drevo, človek na človeka“ — dan-
danes ima moč le zadruga — združanje, posa-
maznik premore malo. „V slogi je moč.“ Bralno
društvo vam, Barbarčani, donša velevažno
korist, le oklenite se ga, pristopajte k njemu.

Zadnja veselica prinesla vam je poštene
zabave, a mi tuji smo videli plodove društve
nega delovanja. Razsodno občinstvo bilo je kar
prijetno znenadeno; kajti tako lepega uspeha,
bi na deželi bil le malokdo pričakoval. Že oder
s kulisami in okusnim zagrinjalom zadovoljil je
vsakogar precej pri vstopu. Videli smo v tem
neko izvanrednost na deželi. Igra „Kje je meja“
proizvajala se je dovršeno. Videlo se je, da so se
diletantje (učiteljstvo) potrudili podati gledajo-
čemu občinstvu igro v najbolj obliki. Njena
vsebina bila je lahko umljiva vsakemu poslu-
šalcu, osobito, ker so se besede počasi in s pra-
vilnim naglasom izgovarjale; bila je pa tudi po-
učna. Le varuj se, dragi kmetje, pravd in
„dohtarjev“ — za reči, ki jih še treba ni! Kretalo
se je igralno oboje naravno in nepriljubeno, pov-
sem primerno. Tudi se je poskrbelo za jako
okusne kostume. Z obličja se je dalo brati ob-
činstvu, s kakšnim zanimanjem je poslušalo.

Uprav presenetil nas je g. V. Šerona, učitelj
— s svojim še le pred mesecem dnij ustanov-
ljenim moškim zborom. Vzlic kratki dobi vež-
banja zapeli so domači fantje lepo število mičnih
peanic prav izborna za take okoliščnosti. G. učitelj
je pokazal, koliko premore trdna volja moča, ki
je kos svoji nalogi. Častitamo, ter želimo najbolj-
šega napredka:

Vdeležba je bila mnogobrojna. Razun doma-
činov bili so prisotni ugledni gostje iz sosesčine.
Počastili 'so nas s svojim obiskom Leskovčani,
Marjetinčani, Višničani itd., katerim bodi izražena
srčna hvala za prijateljsko naklonjenost!

Prosta zabava, vršča se v gostilni g. Raj-
herja, bila je jako živahna. Domači pevci zaorili
še so mnogo pesmij, Višničani pod vodstvom
učitelja g. Šmida so tamburali, a v presledkih
so se spuščali jedrnat, navduševalni govori v
slovenskem in hrvaškem jeziku. Napivalo se je
slogi, prospehu in nadaljnemu napredku braln.
društva, vzajemnemu delovanju in zbliževanju
Slovencev in Hrvatov.

Prva ta veselica, ki jo je priredilo razvija-
joče se društvo „Naprej“, obnesla se je izvrstno
v vsakem pogledu. Ta uspeh se mora v prvi
vrsti šteti v zaslugu domačemu učiteljstvu, oso-
bito gg. Šeronu in nadučitelju Ogorelcu. Na do-
sedanjem tiru, v sedanjem duhu in v vedno na-
raščujoči navdušenosti in narodni krepkosti pro-
diraj društvo naprej, — da boš v istini „Naprej“
— ter prižigaj svojim udom in prijateljem čim-
dalje več lučic narodne prosvete in v to pomozi
Bog! Povabljeni se o priliki zopet radi odzo-
vemo prijaznemu vabilu.

Politični pregled.

(Državni zbor) V zadnjih dveh dneh pre-
tečenega tedna se je razpravljalo večinoma o
vladni izjavi. Nemški poslanec Pergelt je prišel
zopet enkrat na površje z zahtevo po nemškem
državnem jeziku. Poslanec Žičkar je v imenu
občin Vitanj, Kog, Jastrebec in Vondranci v
ptujskem okraju vložil peticije za slovensko ura-
dovanje pri sodnih in političnih uradih na Slo-
venskem, za dvojezičnost pri naših železnicah
in poštah ter v imenu mnogih občin za sloven-
sko vaučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Pri-
hodnja seja bo jutri, t. j. sredo. Podrobnejša po-
ročila prinašamo na prvem mestu. Državni zbor
bo zboroval baje le še do 18. t. m., potem pa
se skličejo deželni zbori.

(Letošnji cesarski manevri) se bodo vršili
v Galiciji med 1., 6., 10. in 11. vojem.

(Najnovejši ukaz vojnega ministra) Vojno
ministerstvo je zažugalo s strogo kaznijo onim
častnikom, ki naznanjajo po časopisih, da se
hočejo pod kakšnimi denarnimi pogoji ženiti.

(Dunajski liberalni mestni odborniki) od-
ložijo svoje mandate, ako cesar potrdi nov
Luegerjev volilni red.

(Predsednikom avstrijske komisije na
letošnji pariški razstavi) je imenoval cesar
trgovskega ministra barona Calla.

(Žrtva zde — obsodbe.) Rezervist Kalivoda,
katerega so obsodili v 18mesečni zapor, ker se
je pri kontrolnem shodu oglasil v materinem
jeziku, je zblaznel.

(Bodoče avstrijske kolonije?) Na Ogrskem
vedo o nekem namenu avstrijske vlade, kako
si ustanoviti v Aziji kolonij, ter je baje obrnila
Avstrija svojo pozornost nekim kitajskim prista-
niščem ter polotoku Malaji. Najbrž pa Avstrija
nima v mislih tako „nevarnih“ načrtov, grof Gol-
hovski bo rajši še poslal kako „važno“ ekspe-
dicio na Kreto.

(Slovenska svoboda na Mažarskem) Slo-
vaška mladina je hotela v letošnjem predpust-
nem času v Novoselu prirediti gledališko pred-
stavo. Policijsko poveljstvo je igro kratkoma
prepovedalo. Županska oblast je na pritožbo
sicer prepoved tudi potrdila, toda z utemelje-
vanjem, ki kaže vso surovo in brezobzirno ma-
žarsko nadvlado. V prepovedi se glasi: „V mestu
in v okolici ni slovaško ljudstvo na tako visoki
stopinji omike, da bi razumelo slovaško gleda-
liščno predstavo, oziroma, da bi se moglo iste
udeležiti. Nadalje zahtevajo mažarske državne
koristi, da se tako gibanje (gledališka predstava?)
tako v začetku zatrs, kajti slovaško narodno
gibanje je naperjeno proti državi (!). Naše ljud-
stvo pa tudi ni v takem gmotnem položaju, da
bi podpiralo s svojimi sredstvi dobrodelne na-
mene.“ Igra je bila namreč namenjena v korist
mestni bolnišnici, a mažarska drzovitost odreja
Slovakom že v naprej duševno in gmotno zmoh-
nost. To je nezaslišano v Evropi!

(Ogrski državni zbor) se razpusti v rani
jeseni ter se takoj na to vršijo nove volitve.
Tako poročajo ogrski listi.

(90letnica papeža Leva XIII.) Dne 2. t. m.
je obhajal rimski papež 90letnico svojega rojstva.
Ves krščanski svet je po svojih zastopnikih
čestital sv. očetu k tej nenavadni obletnici.

(Na Bolgarskem) odpustijo veliko število
častnikov, kakor se govori, ker niso dovolj pri-
jazni Rusiji. S tem pa si hoče vladar mlade
častnike pridobiti, ker bodo vsled tega višje po-
maknjeni.

(Srbska svoboda.) Največ neprimlik dela
nepoštenemu Milanu časopisje, ki brez usmiljenja
razkrinka njegove podlosti — če ni zaseženo.

Da zmanjša Milan te svoje neprijatelje, izposloval je pri srbski vladi naredbo, vsled katere mora urednik ali sotrudnik (!) srbskega časopisa znati tri jezike v govoru in pisavi in sicer srbski, nemški (!) in francoski ter se mora vrhu tega izkazati s pričevalom, da je bil redni slušatelj katere evropske univerze.

(Turška zoper tuje podjetnike.) Minister ski svet je predložil sultanu zakon, po katerem se prepove nemškim, francoskim in angleškim rudarskim podjetnikom podeliti koncesije v tej stroki.

(Angleška kraljica Viktorija na Tirolskem.) Na povratku iz Bordighere se pelje angleška kraljica čez Brenner ter se najbrž snide z našim cesarjem v Inomestu, kakor se je to zgodilo leta 1895.

(Ruske pridobitve v Aziji.) Bodočnost Rusije je Azija. Takaj delajo korak za korakom tiho pa vztrajno. Ravno kar je dobila Rusija v dar velik kos zemlje ob reki Amu-Darja, kjer se naj naselijo ruski izseljenci. Tudi vojašnice smejo na tej zemlji graditi za bodoče ruske čete. S tem je Rusiji pot v Afganistan na pol odprta.

(Vojna v Afriki.) Od kar se je moral udati Angležem nevstrašeni burski general Cronje ni več iste živahnosti na bojnem polju. Buri sicer ne menijo prenehati vojne, ako se jim Natal in Oranje ne proglasijo neodvisnim, tudi premorejo še baje 75 000 mož, vendar niso neomejni gospodarji več. Za Kimberleyjem je padel te dni v angleške roke tudi Ladysmith, katero mesto so Buri 123 dni uspešno oblegali. Štirikrat je poskušal Buller naskočiti to važno mesto, toda vselej zaman. Sedaj pa je angleški general Dunderdald z lahkečo prikorakal v Ladysmith, kajti Buri so se mu radovoljno umaknili, ker se zbirajo na oranjskih tleh v obrambo transvalske meje. Na talsko ozemlje so že ostavili ter prepustili svoji usodi. Žalosten je bil pogled na Ladysmith, ko so ga Angleži zasedli. Vojaštvo in prebivalstvo sestrano, živeli so se le od skromnih porcij riža. Za časa obleganja je bilo v Ladysmithu ubitih 24 angleških častnikov in 235 mož, 70 častnikov in 520 mož je bilo ranjenih, 6 častnikov in 340 mož pa je za bolzrno umrlo. Koliko prebivalcev je umrlo, se niti ne šteje. General Jubert je zbral svojo 50 000 mož broječo armado pri Wyaburgu. Angleški polkovnik Klement je zasedel zopet Rensburg. Če so delali Buri že dosedaj Angližem najhujši pr-glavci začne se stopni sedaj nelzprosen boj, kajti Burom gre za rodno zemljo, katere bodo le s smrtjo prepustili vsako ped. Junaštvo premaganega burskega generala Cronja občudujejo celo sovražniki; sam premagovalec Roberts mu je čestitaje podal roko, češ: „Hlabro ste se borili.“ Parižani mu pošljejo častno zlato sabljo.

Loterijske številke.

Gradec 3. marca 1900: 72 64 21 86 8.
Dunaj 83 25 38 14 33.

Poslano.

Učitelji tovariši! Zglasite se za razpisani službi okrajnih pomožnih učiteljev za celjski okraj. Služba bo v zmislu § 4. odredbe z dne 27. marca 1876 št. 2080 v I. plačilnem razredu, ne pa v II kakor je sedaj razpisano.

Anton Brezovnik.

(100) 1 A. 4/00.
17.

Sklic

upnikov k zapuščini dne 22. decembra 1899 v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 7 oporočno zamrlega bankirja in posestnika Maksa Veršec.

Vsi upniki imenovane zapuščine so pozivljajo, da se oglasijo dne 23. marca 1900 ob 9 uri dopoldne pri podpisani sodnji soba št. 7 ali osebno ali pa do istega roka pisмено prijavijo svoje terjatve in predložijo tudi vse dokaze, na katere upirajo svoje terjatve; sicer bi se pri njih terjatve pri zapuščini upoštevale le toliko, kolikor še preostane zapušč. premoženja po odbitku priglašenih terjatev ali pa ako imajo kako za stvarno pravico svoje terjatve.

C. kr. okrajna sodnija v Lju. lj. ni, odd. I.
dne 1. marca 1900

V najem se da

(101) 3-1 velika
usnjarija in trgovina
pod zelo ugodnimi pogoji v St. Jurju ob
j. ž. Natančne e je poizvedeti pri
Franc Praunseis-u, sen.
St. Jur ob južni železnici.

Trgovski učenec.

V trgovini Karol Rayer v Arclinu pri Vojniku se sprejme učenec z dobrimi šolskimi spričevali. (102) 2-1

Učenec

z dobrimi spričevali se sprejme v trgovino
(99) 2-1 A. Pinterja v Slov. Bistrici.

Napol krit voz

močan, v prav dobrem stanju — rabljiv tudi za štiri sedeže — prodaja se zaradi primanjkanja primernega prostora zelo po ceni.

Grof Oberndorff
Lavahof pri Celju.

(97) 3-3

Šolske zvezke

za ljudske šole ima v lastni
zalogi trgovina
Dragotin Hribar-ja
Celje
Rotovška ulica šte. 2.

(98) 1

Vabilo.

Občni zbor posojilnice v Rajhenburgu

bode v nedeljo dne 11. t. m. ob 4 uri popoldne
v zadrugaših prostorih (pri g. Kuneju).

Dnevni red:

1. Račun za l. 1899. 2. Volitev načelnstva in nadzorstva. 3. Prememba pravil. 4. Predlogi

GOSTILNO

blizu Celja

(96) 3-2 odda na račun ali v najem

Simon Kuketz, pivovarnar v Žalcu

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica

prilporeča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnataga (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje prilporeča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črtilce, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah. Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomence, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirjev za fotografije, listice itd. Šolske in molitvene knjige; prekupcem se poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na polobice.

v Celji

prilporeča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najplegantnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, miselne liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. Vedno v zalogi so obrazci za posojilnice, sodne, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinca priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.